

N:o 42.

Ank. till Riksd. kansli den 26 april 1895, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner i fråga om vården af enskildes skogar.

Frågan om lagstiftning till den enskilda skogshushållningens främjande har vid innevarande riksdag bragts å bane i fyra särskilda motioner, hvilka afgifvits: inom Första Kammaren af herr *af Burén*, n:o 13, samt inom Andra Kammaren af herr *Hammar skjöld*, n:o 15, med hvilken nio af kammarens ledamöter förenat sig, och af herr *J. Johnsson* i Bollnäs, nis 128 och 129.

I den af herr *Hammar skjöld* med flere afgifna motionen anföres: De förslag till förekommande af skogsförödelse, hvilka hittills framstälts, hade i allmänhet gått ut på att stadga utförsel förbud för virke, som ej hölle ett visst minimimått, och derigenom förhindra afverkning af den omogna ungskogen. På denna grundval hade norrbottens- och gotlandslagarne tillkommit. Men när det gälde att få samma princip tillämpad för hela landet, stötte man på stora svårigheter, nemligen i första rummet jordägarens motvilja att underkasta sig den inskränkning i egande- eller nyttjanderätten, som en dimensionslag innebure, och i andra rummet svårigheten eller kanske omöjligheten att finna en minimidimension, som passade för alla orter och alla förhållanden.

En utväg, hvarigenom landet skyddades för framtida skogsbrist utan ingrepp i den enskildes eganderätt, gäfves emellertid genom att i lag stadga skyldighet att sörja för återväxt. Den, som afverkade skog, lorde sålunda,

der marken blifvit barhuggen eller den qvarvarande ungsbogen blifvit så utglesnad och förstörd, att af densamma ingen duglig ståndskog kunde uppväxa, vara skyldig att inom viss tid genom sådd eller plantering sörja för återväxten.

Man skulle tilläfväntas mot förslaget om återväxtlag framställa åtskilliga anmärkningar och bland annat invända, att en dylik lag lätt kunde kringgås. Ingen kunde förmena jordegaren att inhägnas till betesmark så stor del af sin skog som han ville och derigenom undandraga sig skyldigheten att plantera skog. Likaså kunde invändas, att genom ett till öfverdrift utsträckt blädningssystem kunde skogen förstöras lika mycket som genom barhuggning, utan att lagen om beredande af återväxt i dylika fall kunde vinna tillämpning. Dessa invändningar hade utan tvifvel sin betydelse, som icke finge underskattas, men äfven om på dessa eller andra sätt lagen komme att kringgås, skulle sådana fall komma att utgöra ett ringa antal i jämförelse med dem, i hvilka lagen kunde tillämpas, och det skulle icke dröja länge, innan den motvilja, som lagen möjligtvis i början kunde väcka, skulle förvandlas till belåtenhet, i den mån jordegarna finge ögonen öppna för fördelarna af en lagstadgad skogskultur.

Beträffande frågan, huru vida lagen skulle gälla landet i sin helhet eller icke, vore själfklart, att de landsdelar, som redan hade särskild skogslagstiftning, borde undantagas. Möjligt vore äfven, att förhållandena i i Norrland i allmänhet, kanske äfven i Dalarna, på grund af de stora ytvidderna vore sådana, att obligatorisk sådd eller plantering der icke ens vore möjlig utan allt för stor kostnad, och att således området för lagens tillämpning finge inskränkas. Sådant hindrade dock icke, att den kunde tillämpas i landets öfriga delar, der den behöfdes kanske ännu bättre än i Norrland.

Då Riksdagen sedan många år anslagit medel att genom hushållningssällskapens försorg användas till befordrande af skogsodling, borde kostnaderna åtminstone för de mindre jordegarna ej kunna blifva af stor betydelse.

Kontrollen öfver lagens efterlefnad torde i första hand böra åligga kommunalnämnderna, hvilka skulle hafva att till Konungens befallningshafvande anmäla de fall af tredska eller försummelse, som kunde inträffa.

På grund af hvad sålunda anförts, föreslå motionärerna:

att Riksdagen ville besluta aflåtandet af en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag om obligatorisk sådd eller plantering af skog i de delar af landet, der det pröfvas lämpligt, och i hufvudsak i den riktning, som ofvan blifvit angifven.

I den af herr *J. Johnsson* afgifna motion, n:o 128, hemställer motionären:

att Riksdagen för sin del måtte antaga följande lag, angående åtgärder till åstadkommande af förbättrad skogsvård.

§ 1.

Den till skogsvård egnade mark skall dervid bibehållas, der den ej odlas till åker eller äng eller afrödjes till trädgård, byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål.

§ 2.

Varder till skogsvård egnad mark för annat ändamål, än i § 1 säges, af jordens egare eller innehafvare eller, med hans lof och minne, af annan sköflad eller förödd, så att skogens naturliga återväxt omöjliggöres eller äfventyras, och sker det icke till följd af föreläggande vid laga skifte eller af annat tvång, då eger Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet att, der så nödigt prövas och betryggande åtgärder för skogens återväxt ej varda vidtagna, vid vite förbjuda, att träd, som $4\frac{1}{2}$ meter från marken ej håller i genomskärning sexton centimeter, må å ifrågavarande hemmans eller egendoms till skogsbruk häfdade mark tillsvidare för annat än husbehof afverkas.

2. Har förbud för afverkning å skog meddelats, och visar ej egaren eller innehafvaren, att betryggande åtgärder för skogens återväxt blifvit vidtagna, ege Kongl. Maj:ts befallningshafvande, efter det kommunalnämnden i den ort, der skogsmarken är belägen, blifvit hörd, föreskrifva de åtgärder, som böra af egaren vidtagas för vinnande af en tillfredsställande återväxt.

§ 3.

Visar egare eller innehafvare af skog, hvilken enligt § 2 blifvit under förbud stäld, att ändamålsenliga åtgärder för skogens återväxt blifvit vidtagna å den afverkade marken, eller att de orsaker, som föranledt förbudet, icke längre finnas, varder det meddelade förbudet af Kongl. Maj:ts befallningshafvande återkalladt; dock åligger egaren af skogen att deråt egna den vård, som för nämnda ändamål nödig är, vid äfventyr att förbudet eljest förnyas.

2. Hvad nu är sagdt om skogens egare gälle, då skogen på grund af arrende eller annat aftal af annan innehafves, äfven för innehafvaren.

§ 4.

1. Kommunalnämnd hålle uppsigt å skogens vård och skötsel inom kommunen. Finner kommunalnämnd skogsförödelse vara för handen, såsom i § 2 sagdt är, eller att hvad i § 3 stadgas icke behörigen iakttages, göre derom anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande.

2. Sker sådan anmälan eller förekommer eljest anledning till vidtagande af åtgärd, som i § 2 eller § 3 föreskrifvits, då skall Kongl. Maj:ts befallningshafvande låta genom de i § 5 omförmälda gode män förhållandet på stället undersöka, hvarom egaren af skogen bör förut underläggas, och ingifve gode männen till Kongl. Maj:ts befallningshafvande förslag om de åtgärder, hvilka anses böra vidtagas. Kongl. Maj:ts befallningshafvande infordre egarens eller innehafvarens af skogen förklaring och meddele der efter sitt beslut. Dock ege Kongl. Maj:ts befallningshafvande, derest omständigheterna dertill föranleda, att, sedan undersökningsinstrumentet inkommit, innan slutligt utslag meddelats, på sätt i § 2 sagdt är, tills vidare vid vite förbjuda afverkning å ifrågavarande skogsmark.

3. Kostnaden för sådan undersökning skall, då skogen, på sätt i denna förordning sägs, varder förbud stäld, godtgöras af den, som finnes hafva gjort sig skyldig till öfverdrifven afverkning, men eljest, afven som der tillgång hos denne saknas, af länets skogskassa.

§ 5.

De gode män, hvilka hafva att verkställa den i § 4 föreskrifna undersökning, förordnas, på förslag af kommunalstämman, af Kongl. Maj:ts befallningshafvande för en tid af två år.

§ 6.

I fråga om kallelse å gode männen samt dem tillkommande ersättning gälle hvad om ersättning till skiftesgodemän stadgadt är.

§ 7.

1. Inom hvarje län tillsättes en styrelse, bestående af landshöfdingen, som ordförande, och två af landstinget för en tid af 2 år utsedde ledamöter.

2. Styrelsen, som har till uppgift att, så långt tillgängliga medel förslå, befordra skogskultur och skogens återväxt inom länet, eger att, efter

derom gjord framställning, bevilja anslag till kommuner för detta ändamål och, jemte vederbörande revierförvaltare, öfvervaka, att anslagen vardas för det afsedda ändamålet använda.

§ 8.

1. Öfver skogskassans medel och förvaltning aflemnar styrelsen, för mars månads utgång, redovisning för det sistförflutna året.

2. Sedan redogörelsen granskats af tvenne revisorer, som jemte ett lika antal suppleanter årligen väljas af landstinget, meddele landstinget styrelsen, der anledning till anmärkning ej förekommer, ansvarsfrihet.

§ 9.

Afverkas skog, som enligt § 2 är under förbud stäld, vare virket till länets skogskassa förbrutet.

§ 10.

Åtal för öfverträdelse af denna lag tillkommer kommunalmyndighet och de enligt § 5 tillsatte gode män samt den, Kongl. Maj:ts befallningshafvande för hvarje särskildt fall kan finna skäligt förordna.

§ 11.

Vite, som enligt denna lag ådömes, tillfaller länets skogskassa.

§ 12.

Den, som icke åtnöjes med Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut i de mål, hvarom här ofvan sägs, eger att deröfver hos Kongl. Maj:t föra klagan inom fyratiofem dagar efter det han af beslutet erhöi del, dagen då det skedde likväl oräknad; dock lände beslutet till efterrättelse, intill dess att högre myndighet annorlunda förordnat.

§ 13.

Denna lag är ej tillämplig på Gotlands, Vesterbottens och Norrbottens län, utan gälle för dessa län hvad särskildt är stadgadt.

Till stöd för motionen anföres: Frågan om de åtgärder, som från statens sida borde vidtagas i ändamål att bevara de enskilda skogarne i riket för framtiden i det skick, som kunde anses för landets behof be- tryggande, samt väcka intresse för skogskultur och uppbringandet af sko- garne till största möjliga konstanta afkastning, innefattade en synnerligen viktig uppgift för lagstiftaren.

Kongl. Maj:t och Riksdagen hade jemväl under skilda tider behandlat detta viktiga spörsmål, och undantagsbestämmelser, afseende inskränkning i den enskildes rätt att afverka skog, hade vunnit tillämpning i tre af rikets län, dervid en s. k. dimensionslag införts eller förbud att, utan förutgången utsyning, afverka träd för export under en viss dimension. Att föreskrifter för andra delar af landet ej kommit till stånd hade för- visso ej berott på bristande intresse för frågan, utan i svårigheten att, då en dimensionslag ej ansetts lämplig, finna en lösning, som å ena sidan ej hindrade den enskilde skogsegaren att, utan att vidkännas betydliga kost- nader för utstämpling o. d., försälja skogsalster, som utan skada kunde, ja ofta för en rationel skogsskötsel borde afverkas, och å andra sidan be- tryggade skogens återväxt.

Det torde svårligen kunna förnekas, att en väl ordnad skogsvård icke allenast låte väl förena sig med, utan till och med nödvändigt betingade successiv afverkning äfven af ungskog, och att en sådan afverkning, förut- satt att det afverkade finge fritt disponeras, lemnade ett icke oväsentligt bidrag till skogens afkastning. Det kunde följaktligen icke vara med lan- dets fördel eller med sunda lagstiftningsgrundsatser förenligt att, till före- kommande af öfverklagade enskilda missbruk, genom allmänna påbud in- skränka den lofvärda omtanken att på bästa sätt tillgodogöra sig värdet af smärre dimensioner.

Det vore jemväl påtagligt, att ett förbud mot export af skogsalster under en viss dimension icke inom öfriga delar af landet, der tillfälle funnes till afsättning af skog till kolning, pappersmassa och en mängd andra behof, kunde leda till bevarande af skogen och ej heller befordra återväxten eller uppbringandet af skogens afkastning. Införandet af bättre skogskultur utan hämmande band, der dessa ej vore oundgängligen nöd- vändiga, syntes endast kunna vinnas derigenom, att vederbörande läns- styrelse egde att, der missbruk egde rum och åtgärder för återväxt ej vidtoges, förbjuda afverkning af skog under en viss dimension. Om den mening vunne erkännande, att, om än staten rättsenligt hade åliggande och befogenhet att vaka öfver begagnandet af de skogar, som tillhörde enskilda personer, staten dervid dock borde söka att med det nödiga afseen- det å samhällets väl förena friheten i den enskildes dispositionsrätt, så att

statens ingripande icke komme att sträcka sig längre, än omsorgen om allas väl ovilkorligen kräfde, och den enskildes frihet så litet som möjligt inskränktes, så torde denna dimension, jemväl ur synpunkten att vara afpassad för hela landet, icke böra sättas högre än sexton centimeter i diameter utanpå barken, $4\frac{1}{2}$ meter från marken.

Der afverkningen icke utsträcktes till träd af mindre dimensioner än de här ofvan föreslagna, torde i allmänhet återväxten vara betryggad. För en allmängiltig bestämmelse, att jordegare borde vara pligtige bereda återväxt å skogsmark, som ej afverkades för införande af högre kultur, erfordrades, att jordegarna insåge gagnet af en sådan föreskrift och att de i följd deraf sjelfva åtog sig den hufvudsakliga tillsynen af dess efterlefnad, hvarförutom bestämmelsen torde blifva betydelslös.

Då en obligatorisk dimensionslag, efter de grunder, som gälde för Vester- och Norrbottens län, verkade retroaktivt, så torde länsstyrelsernas rätt, att, der afverkning skedde i den utsträckning, att återväxten hotades, förbjuda skogens anlåtande annat än till husbehof, äfven gälla innehafvare, eller den, som på grund af upplåtelse förvärfvat rätt till afverkning af skog å annans mark; och torde jemväl af detta skäl förbudet ej böra utsträckas till gröfre dimensioner än den här ofvan angifna.

Vården om skogarna och uppsigten om föreskrifternas efterlefnad torde med minsta kostnad och olägenhet omhänderhafvas af de kommunala myndigheterna jemte erforderligt antal, minst två inom hvarje kommun, af länsstyrelsen, på förslag af kommunalstämma, förordnade personer, som egde att bedöma skogstillståndet inom sitt distrikt, och tillse att lagen efterlefdes, samt, då anmälan om befarad sköfving af skog förekomme, verkställa besigtning å marken och till länsstyrelsen derom afgifva berättelse.

För att befordra en rationel skogskultur, vore det af vigt, att den uppfattning vunne insteg, att den afverkade, för export afsedda skogen, skulle åtminstone till någon del ersätta de kostnader, som vore nödiga att bereda återväxt.

Förslaget om bildandet af en skogskulturfond hade under senare tiden tagit mer bestämd form genom en af grosshandlanden N. G. Sörensen för få år sedan utgifven broschyr i ämnet, som förordade, att en viss afgift skulle utgå för hvarje exporterad standard virke och ton trämassa, hvilken afgift skulle på bästa sätt användas till återplantering af skog. Detta förslag syntes förtjent att tagas i öfvervägande.

Den, som å afverkad skogsmark anställde återplantering och kapitaliserade kostnaderna ej mindre för inköp af sjelfva marken än ock för återplantningen, skulle i de flesta fall finna, att det i sådan skogskultur nedlagda

kapital ej lemnade hög ränta, när skogens återväxt ej hölle jemna steg med i allmänhet gällande räntesatser. Bevis för denna uppfattning torde snart komma att föreligga i de af staten för skogskultur inköpta skogsmarker. Hvad vore då naturligare, än att man utginge från den enda sunda och i ekonomiskt hänseende rigtiga grundsatsen, att utaf behållningen af den afmejade skörden, i förevarande fall ståndslogen, finge användas en del som bidrag till att sätta marken i stånd att frambringa ny afkastning. Denna helt visst allmängiltiga grundsats borde vinna tillämpning på vår skogsskötsel, och med varsamhet genomförd skulle den bära de bästa frukter för framtiden.

Den afgift för exporterade trävaror eller pappmassa i en eller annan form, som skulle erläggas, torde lämpligen kunna bestämmas till en krona för hvarje standard trävaror om 4,318 kubikmeter, samt en krona för ton torr och 50 öre för ton våt trämassa.

Man borde icke föreställa sig, att denna afgift komme att uteslutande drabba sågverksegaren eller exportören. Afgiften drabbade hvar och en, som afverkade den skog, som utgjorde föremål för export, i förhållande till afverkningens omfattning, när den, som köpte afverkad eller oafverkad skog i syfte att förädla och exportera densamma, gifvetvis måste taga i beräkning de kostnader i ett eller annat afseende, som med dess realiserande stode i samband, således jemväl den afgift, som i berörda fall kunde vara exportören ålagd. Afgiften drabbade således uteslutande skogsegaren i förhållande till storleken och beskaffenheten af skogsmarken och deraf härledd afverkning, och detta med rätta. Då afgiften vore afsedd att med skog kultivera den afverkade skogsmarken, vore det rätt och billigt att egaren af de marker, hvilka af kultiveringen erhöles ökad värde, jemväl finge vidkännas den tillfälliga uppoffringen. Detta sätt att betrygga återväxten hade många företräden framför den obligatoriska skyldigheten att sörja för återväxt med deraf följande vitesförpligtelser m. m. för jordegaren, hvilket vore så påtagligt, att vidare bevis ej torde behöfva anföras.

De medel, som för exporterade trävaror komme att inflyta, torde lämpligen förvaltas af en styrelse, bestående af landshöfdingen som ordförande och två af landstinget för en tid af två år utsedde ledamöter. Denna styrelse skulle uppbära de medel, som tillkomme länet och, efter afdrag af kostnader för besigtningar af de inom kommunerna utsedde gode män m. m., besluta om de åtgärder för skogskultur i allmänhet och skogsplanteringar i synnerhet, som inom hvarje län borde vidtagas, samt öfvervaka, med biträde af vederbörande revierförvaltare, att de medel, som

till kommun anslagits till skogsvård, blefve på ett fruktbarande sätt använda.

Med anledning af den grundtanke, att den afgift, som erlades för exporterade skogsalster, skulle användas för återväxt å skogsmark inom det län, hvarest afverkningen af samma alster egt rum, torde, der till förädling vid ett sågverk eller vid en fabrik virke hemtats från flera län, fördelningen emellan de olika länen ske efter det antal timmer eller vagnslaster skogsalster, som kunde vara inom det ena eller andra länet afverkade; och torde närmare bestämmelser om de uppgifter, som kunde vara i berörda afseende erforderliga, utfärdas af Konungen.

Härjemte har herr J. Johnsson, under åberopande af hvad han i ofvan berörda framställning anført, i motionen n:o 129 hemställt:

att Riksdagen må besluta:

att för skogsalster, som för export till utrikes ort utlastas, erlägger utlastaren en krona för hvarje full standard om 4,318 kubikmeter trävaror samt för pappmassa, alla slag, en krona för torr och 50 öre för våt massa, per ton.

Omformälda afgift uppbäres af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i det län, der utlastningen eger rum och inlevereras till den inom länet för skogsvården tillsatta styrelsen.

Befinnas skogsalster, eller någon del deraf, vara afverkade inom annat län än det, der utskeppningsorten är belägen, varder afgiften af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i sistnämnda län fördelad emellan länen i förhållande till det antal timmer eller vagnslaster trävaror, som inom de skilda länen för den exporterade produkten blifvit afverkade.

Närmare föreskrifter om de uppgifter, som för beräkning af den inom skilda län för export afverkade virkesmängden kan vara erforderlig, samt om sättet för afgiftens uppbörd, utfärdas af Konungen.

I den af herr af *Burén* inom Första Kammaren afgifna motion, n:o 13, hemställer motionären — under erinran att han vid innevarande riksdag väckt motioner dels om en exporttull af 30 öre pr kubikmeter såväl för trävaror, oarbetade, sågade eller tillhuggna, som för virkesåtgången till exporterad trämassa, beräknad efter 8 kubikmeter fast mått per ton för torr kemisk massa och till 4,5 kubikmeter vid fast mått per ton för torr mekanisk massa, och dels om att de medel, berörda exporttull inbringade, måtte i den mån de inflöte endast få användas till inköp af skogsmarker för att bilda kommunalskogor inom alla landsdelar — att Riksdagen må besluta:

att de sålunda uppkomna kommunalskogar ställas under statens kontroll och vård på samma sätt som våra nuvarande allmänningar.

De förslag till lagstiftning för enskildes skogar, hvilka under senaste årtionden vid riksdagen framstälts, hafva gått i två olika riktningar, i det man antingen velat genom inskränkning i egarens fria dispositionsrätt öfver skogen förebygga dennas förödande eller missvård, eller ock sökt genom föreskrifter om beredande af återväxt å afbrukad skogsmark sörja för uppkomsten af ny skog i den afbrukades ställe.

Vid 1868 års riksdag framlades af enskild motionär ett förslag angående skyldighet att vid skogsafverkning sörja för återväxt. Förslaget, som af lagutskottet tillstyrktes, hufvudsakligen med den ändring att utskottet, i stället för att, såsom motionen innehöll, ovilkorligen förpligta den, som gjort sig skyldig till skogsförödelse, att inom viss tid och vid vite vidtaga åtgärd för skogens bringande i återväxt, föreslog, att påföljden skulle inskränkas till ett förbud mot skogens vidare begagnande annorledes än för husbehof, intilldess ändamålsenlig åtgärd i nämnda afseende egt rum, lyckades emellertid icke tillvinna sig Riksdagens bifall.

Efter framställning af Gotlands läns landsting framstälde enskild motionär vid 1869 års riksdag ett förslag till lag om skogsvården på Gotland, i hufvudsak lika med det af lagutskottet vid nästföregående riksdag framlagda, för hela riket afsedda lagförslag. Riksdagen antog för sin del en förordning angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse på Gotland, hvarefter författning i ämnet den 10 september 1869 utfärdades.

Till 1874 års Riksdag aflät Kongl. Maj:t proposition med förslag till förordning angående enskilda skogsegares skyldighet att efter afverkning sörja för skogsåterväxt. Underlåte jordegaren denna skyldighet, skulle Konungens befallningshafvande med utsättande af de åtgärder, som för ändamålet pröfvades nödiga, vid vite ålägga jordegaren att dessa åtgärder inom förelagd tid med viss del årligen fullborda. Stälde sig jordegaren icke denna föreskrift till efterrättelse, skulle enligt detta förslag han fällas till vitet och ny tid honom föreläggas vid äfventyr att, om äfven den föruttes, arbetet komme att på hans bekostnad genom allmän försorg utföras. Låte han äfven denna tid förflyta utan att fullgöra sin skyldighet, skulle skogstjensteman förordnas att på hans bekostnad verkställa den föreskrifna åtgärden. Detta förslag, som sålunda var grundadt på direkt åläggande af återplanteringsskyldighet, öfverlemnades för behandling till särskildt utskott, som ansåg, att vid val emellan en författning, grundad

såsom förhållandet var med sistnämnda förslag, endast på direkt åläggande af återplanteringskyldighet, och en lag sådan som gotlandsförordningen den senare borde obetingadt föredragas redan af det skäl, att den — liksom äfven 1856 års skogskomités förslag — grundade sig på den så kallade fridlysningsprincipen. Utskottet hemställde därför bland annat om sådan ändring i det framlagda förslaget, att i stället för föreskriften om verkställande genom det allmännas försorg på den tredskandes bekostnad af underlåtna åtgärder till befordran af återväxt å förödd skogsmark, skulle stadgas, att den tredskandes återstående skog, om och i den mån nödigt pröfvades, skulle vid vite ställas under förbud antingen så, att den ej finge anlitas för annat än husbehof, eller ock på det sätt, att träd under vissa dimensioner ej finge derifrån säljas eller bortföras. Särskilda utskottets förslag till förordning i ämnet, hvilket, liksom Kongl. Maj:ts proposition, afsåg allenast de orter, hvilka Kongl. Maj:t på vederbörande landstings förslag egde bestämma, blef af Andra Kammaren godkänt, hvaremot Första Kammaren biföll ett af reservanter inom särskilda utskottet framställt förslag till bestämmelser angående enskilda skogsegares skyldighet att efter afverkning sörja för skogsåterväxt i hufvudsak öfverensstämmande med Kongl. Maj:ts förslag. Dessa kamrarnes beslut ansåg utskottet, då det förra grundade sig både på principen af återplanteringskyldighet och på fridlysningsprincipen, men det senare endast på den förstnämnda, stå i sådant förhållande till hvarandra, att en sammanjemkning deraf icke kunde ega rum, i följd hvaraf den väckta frågan förföll.

I anledning af enskilda motioner och med stöd af de framställningar om det oafvisliga behovet af en särskild skogslagstiftning för Norrbottens län, som blifvit gjorda af landstinget, menigheter och Konungens befallningshafvande i länet, beslöt deremot 1874 års Riksdag, att för de delar af berörda län, som ej hörde till lappmarken, antaga en författning rörande åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning af ungskog. Detta förslag, som innefattade förbud mot försågning och skeppning af undermåligt virke, vann Kongl. Maj:ts godkännande, hvarefter förordningen angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Norrbottens län den 29 september 1874 utfärdades.

Frågan om en gemensam skogslagstiftning för hela riket, som vid 1874 års riksdag förföll, återupptogs redan påföljande år, i det att dåvarande skogsstyrelsen afgaf ett förslag till förordning i ämnet, åsyftande en sammanjemkning af de olika meningar, hvilka vid nämnda riksdag gjorde sig gällande hos Riksdagens kamrar. Detta förslag jemte åtskilliga andra framställningar rörande enskildes skogsvård öfverlemnades den 12

oktober 1883 till domänstyrelsen med föreskrift att deröfver afgifva utlåtande. Domänstyrelsen afgaf ock sådant utlåtande den 26 maj 1885, deri domänstyrelsen uttalade såsom sin åsigt, att lagstiftningen för det dåvarande icke borde direkt ingripa uti hushållningen med de enskilda skogarne. Den 5 november 1886 föredrogs i statsrådet detta utlåtande jemte omförmälda till domänstyrelsen öfverlemnade förslag och framställningar. Sedan föredragande departementschefen framhållit de svårigheter, hvilka mötte mot en lagstiftning gående i den riktning att genom inskränkningen i egarens fria dispositionsrätt öfver skogen förbygga dennas förödande eller missvärd, fortsätter han:

»De yrkanden på lagstiftningens ingripande i den enskilda skogshushållningen, hvilka på senare åren framträdt, hafva också i allmänhet eller företrädesvis afsett, icke att på ett eller annat sätt reglera afverkningen, utan att ålägga skogsegaren att efter afverkning sörja för återväxt. I hvad mån en dylik lagstiftning kan anses lämplig, blir naturligen i främsta rummet beroende deraf, huru vida särskilda åtgärder för att åstadkomma skogsåterväxt äro af behofvet påkallade. Domänstyrelsen anför i detta hänseende: att skogens föryngring i allmänhet icke är äfventyrad, enär, enligt hvad äfven skogstjenstemännen vitsordat, inom största delen af vårt land sjelfsådd från fröträäd eller kringliggande skog i de flesta fall är att påräkna; att detta särskildt är fallet i de orter, från hvilka den hufvudsakliga trävaruexporten eger rum och der de större kolförbrukande jernverken äro belägna; att följderna af skogarnes öfverdrifna anlåtande också visat sig mindre deruti, att de afbrukade markerna förblifvit skoglösa, än genom skogarnes utglesnande; samt att under sådana förhållanden en återplanteringslag skulle verka föga till skogstillståndets förbättrande. Förutom på Gotland, der likväl en skogslag med syfte att befordra återväxt redan är gällande, är det endast i Småland, Vestergötland, Bohuslän, Halland, Skåne och Blekinge, som skogskultur, enligt domänstyrelsens uppgift, gjort sig mera behöflig, och der således en återplanteringslag skulle kunna få någon betydelse.

Men äfven å de nu nämnda orterna skulle antagligen verkningarna af en sådan lag blifva långt mindre, än man deraf förväntat sig. Endast mera sällan förekommer nemligen, att skogen på en gång afverkas, under det att merendels, der icke ordnad skogshushållning eger rum, och särdeles på de talrika mindre egendomarne afverkningen sker genom planlös blädning och uttagande, ett efter annat, af de bästa träden hvar helst det faller sig för afverkaren beqvämast. Att vid ett sådant afbruknings-sätt bestämma, om och när återväxten är äfventyrad, lærer i de flesta fall blifva omöjligt, och lagen skulle således endast kunna ingripa i de

jemförelsevis få fall, der totalafverkning egt rum, och fröträäd, ungskog eller växande plantor icke kvarlemnats till det antal och den beskaffenhet, som erfordras för att deraf återväxt må vinnas.

En särskild och mycket stor svårighet vid uppställandet af en återplanteringslag möter i frågan, om och till hvilken utsträckning, vid bestämmandet af den mark, som bör till skogsbörd bibehållas, och hvarå således återplantering bör i händelse af behof verkställas, undantag må göras för mark, som betas. Den för Gotland gällande skogslagen gör i detta hänseende intet undantag, men så väl i den norrländska skogskomiténs förslag af år 1870 som i de olika förslag till återväxtlag, hvilka år 1874 antogos af Riksdagens kamrar, äfvensom i skogsstyrelsens sedermera uppgjorda s. k. sammanjemkningsförslag har från skyldighet att derå besörja återväxt undantagits »nödig beteshage», och med hänsyn till rådande förhållanden inom de delar af landet, der, såsom jag i det föregående nämnt, en återplanteringslag egentligen skulle kunna anses behöflig, torde äfven kunna antagas såsom visst, att en återplanteringslag icke skulle kunna der bringas till stånd, med mindre ett dylikt undantag från lagens tillämpning medgäfvos. Då någon i beskaffenheten af sjelfva marken grundad skilnad mellan skogs- och betesmark icke lär kunna uppdragas, är det sannolikt, att i de flesta fall den omständighet, att utmark blifvit till betning afstängd, skulle anses utgöra tillräcklig grund för att ställa marken utom lagens tillämpning; och särskildt torde detta blifva förhållandet i trakter, der enligt ortens sed skogsmarken i vidsträckt grad är föremål för betning, och hvarest, åtminstone för så vidt det gälde egendomar med icke alltför stora skogsarealer, helt visst hela den till egendom hörande utmark komme att betraktas såsom »nödig beteshage». Det utan tvifvel mångenstädes väl behöfliga medgifvandet att från skogsbörd undantaga beteshage skulle sålunda öppna en temligen lätt utväg till lagens kringgående, så mycket betänkligare, som företrädesvis egare af sådan skogsmark blefve i tillfälle att deraf begagna sig, der skogsproduktionens höjande är af behovet mest påkalladt.

Det synes mig i öfrigt af den utredning, som nu åstadkommits, klart framgå, att förhållandena inom landets olika delar äro från hvarandra så vidt skilda, att en lagstiftning för hushållningen å enskildes skogar — derest en sådan skulle anses böra ifrågakomma — måste, för att kunna fylla sin uppgift, blifva mycket mångskiftande och gifvas olika innehåll allt efter förhållandena inom hvarje särskild ort. Man har hittills i allmänhet haft en alldeles motsatt uppfattning och ansett, att, om undantagslagar för den enskilda skogshushållningen befunnos nödiga, dessa borde i vidsträcktaste mån göras likartade. I öfverensstämmelse härmed var det

ock, som man gick till väga vid 1874 års riksdag, då förhandlingarna rörde sig om antagandet af en återväxtlag, afsedd icke för någon eller några orter, utan att, i den mån vederbörande landsting derom gjorde framställning, vinna tillämpning inom alla de län, der behof af en dylik lagstiftning gjort sig gällande. Mig åter vill det förefalla, som gången af ett lagstiftningsarbete i förevarande hänseende borde blifva en helt annan och sådan, att det i främsta rummet borde vara fullständigt utredt, om för någon viss del af landet en särskild skogslag vore behöflig, och hvilket innehåll denna lag lämpligen borde ega, innan frågan derom underställes de lagstiftande myndigheternas pröfning.»

Departementschefen hemställde därför, att de föredragna förslagen till lagstiftning för den enskilda skogshushållningen icke borde föranleda vidare åtgärd. I öfverensstämmelse med denna departementschefens hemställan fattades ock Kongl. Maj:ts beslut.

Enskilda motionärer hafva vid riksdagarne åren 1883, 1885 och 1888 gjort framställningar om antagandet af en för hela riket gemensam skogslag i öfverensstämmelse med det förslag i ämnet, som afgafs af 1874 års särskilda utskott, men dessa förslag hafva icke heller lyckats tillvinna sig Riksdagens bifall.

Vid 1882 års riksdag framlade Kongl. Maj:t, i anledning af upprepade framställningar från Vesterbottens läns landsting i syfte att den för Norrbottens län gällande särskilda skogslag skulle utsträckas att gälla äfven förstnämnda län, med undantag af de till lappmarken hörande delar, förslag om en sådan utsträckning, hvilket förslag af Riksdagen antogs, och utfärdades förordning i ämnet den 23 juni 1882.

De för Vesterbottens och Norrbottens län gällande stadganden till förekommande af öfverdrifven afverkning af ungskogen hafva derefter, med vidtagande af vissa ändringar, genom förordningen den 19 mars 1888 sammanförts i en författning.

Beträffande den för Gotland gällande skogslagstiftning hafva förändringar deri vidtagits vid 1894 års riksdag i syfte bland annat, att stadga förbud mot utskjottning af undermåligt virke, hvarefter ny författning för nämnda län utfärdades den 30 mars 1894.

Af den här ofvan lemnade kortfattade redogörelsen för de åtgärder till den enskilda skogshushållningens främjande, som på senare tider blifvit ifrågasatta eller vidtagna, torde framgå, att hos såväl regeringen som Riksdagen gjort sig gällande den uppfattning, att förhållandena inom landets olika delar äro från hvarandra så vidt skilda, att en lagstiftning

för hushållningen å enskildes skogar måste, för att kunna fylla sin uppgift, blifva mer eller mindre olika för särskilda orter. Man har sålunda ansett, både att lagstiftningens ingripande borde af ett utaf för handen varande förhållanden inom orten uppkommet allmänt behof föranledas, och att de föreskrifter, som ur sådan synpunkt lemnades, skulle efter dessa förhållanden lämpas, och utskottet delar härutinnan de betänkligheter mot en för hela riket likartad lagstiftning på detta område, som i ofvan anförda yttrande af dåvarande chefen för finansdepartementet år 1886 uttalats.

Då med fog kan antagas, att ortens invånare äro närmast i tillfälle att bedöma, om och på hvad sätt lagstiftningens ingripande i den enskilda skogshushållningen kan vara påkalladt, synes frågan derom icke böra underställas de lagstiftande myndigheternas pröfning, förrän en allmänna uppfattning om behovet och lämpligheten af ett sådant ingripande i någon ort gjort sig gällande och funnit sitt uttryck i en framställning från den korporation, som företrädesvis kan anses representera den upplysta allmänna meningen i orten, eller länets landsting.

För lämpligheten af ett dylikt tillvägagående talar ock den erfarenhet, man såväl från vårt eget land som andra länder haft derom, att hvarje lagstiftning i detta ämne, hvilken icke vunnit understöd af den allmänna meningen och skogsegarne sjelfva, varit af föga betydelse.

På dessa skäl anser sig utskottet icke böra tillstyrka de förslag till lagstiftning för den enskilda skogshushållningen, hvilka framstälts af herrar Hammarskjöld och J. Johnsson och som åsyfta att med undantag för de landsdelar, för hvilka särskilda skogslagar redan finnas utfärdade, åstadkomma en för hela riket gemensam skogslagstiftning.

Hvad derefter den af herr af Burén afgifna motion beträffar, så vill utskottet erinra derom, att Riksdagens båda kamrar, på hemställen af bevillningsutskottet, förklarar sig icke kunna bifalla det af samme motionär framlagda förslag om exporttull å trävaror och trämassa, vid hvilket förhållande ifrågavarande motion icke torde böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Vid detta förhållande synes icke heller den af herr J. Johnsson, i sammanhang med det af honom väckta förslaget till skogslag, gjorda framställning om afgift vid export af skogsalster kunna af utskottet tillstyrkas.

På grund af hvad sålunda anförts, föranlättes utskottet hemställa:

- 1:o) att herr Hammarskjölds i ämnet väckta motion icke må af Riksdagen bifallas;

2:o) att det af herr J. Johnsson i motionen n:o 128 väckta förslag om antagande af en lag angående åtgärder till åstadkommande af förbättrad skogsvård icke må af Riksdagen bifallas;

3:o) att herr af Buréns motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda; samt

4:o) att det af herr J. Johnsson i motionen n:o 129 framställda förslag om afgift för skogsalster, som för export till utrikes ort utlastas, icke heller må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 26 april 1895.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

Reservationer:

af herr *Poignant*, som anført:

»Då detta ärende af utskottet företogs till behandling, hade från finansdepartementet till utskottet inkommit och från domänstyrelsen i ett antal tryckta exemplar till Riksdagen aflemnats nämnda styrelses den 18 sistlidne februari afgifna underdåniga utlåtande med förslag till »lag angående åtgärder till förekommande af förödelse af ungskog». I utlåtandet anföres bland annat, att under den tid, som förflutit sedan styrelsen den 26 maj 1885 afgaf ett afstyrkande utlåtande angående lagstiftning för den enskildes skogshushållning, hade förhållandena i vissa afseenden ändrats. Allmänt klagades nu öfver, hurusom både i de norra och södra delarne af landet ungskogen tillgripes för export af pitprops, egyptiska sparrar

m. m. samt för uttagande af pappersmasseved. Ehuru styrelsen fasthölle sin förut uttalade åsigt, att några fullt effektiva åtgärder till främjande af enskildes skogsvård ej kunde framkallas ensamt genom skogslagar, ansåge styrelsen lagstiftningens mellankomst för de nuvarande ungskogarnes skydd vara af stort allmänt gagn och fullt påkallad af nuvarande förhållanden. Styrelsen hade tänkt sig, att, om de nuvarande ungskogarne kunde skyddas mot sköfling under tiden för deras lifligaste växt, samt god skötsel och vård åstadkommas å afbrukade marker till befordrande af kraftiga och täta ungskogars uppkomst, de viktigaste villkoren blefve uppfyllda för en bättre hushållning å de enskildes skogar.

Efter ett sådant uttalande af domänstyrelsen torde det vara *obestridligt*, ej mindre att lagstiftningens mellankomst till skydd emot skogsförödelse är af stort allmänt gagn, än äfven att tiden är inne för lagstiftningen att inskrida. En lag, som förbjuder endast sådan afverkning, som pröfvas vara skogsförödande, men tillåter planmessig, icke förödande afverkning, såväl af ungskog som af mogen skog, kan svårligen anses alltför mycket ingripa i den enskildes dipositionsrätt öfver skogen. Domänstyrelsens förslag öfverensstämmer i hufvudsak ej mindre med den alltifrån år 1869 gällande särskilda lagstiftningen för Gotland än med herr Johnssons nu förevarande motion, men ansluter sig i enskilda bestämmelser uti §§ 3—6 närmare till gotlandslagen än till motionärens förslag.

Då jag för min del ej funnit vare sig motionärens eller domänstyrelsens förslag fullt tillfredsställande, har jag inom utskottet framlagt ett ändringsförslag, som, jemte domänstyrelsens förslag, här införes.

Domänstyrelsens förslag.

Lag

angående åtgärder till förekommande af förödelse af ungskog, gällande för riket med undantag af Gotlands, Vesterbottens och Norrbottens län samt Särna socken af Kopparbergs län.

§ 1.

Mom. 1. Varder å mark, som ej odlas till åker eller äng eller afrödjes till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål,

Bih. till Riksd. Prot. 1895. 7 Saml. 25 Häft.

Ändringsförslag.

Lag

angående åtgärder till åstadkommande af förbättrad skogsvård.

§ 1.

Den af naturen till skogsbörd egnade mark skall dertill bibehållas, der den ej odlas till åker eller äng eller afrödjes till trädgård eller bygg-

Domänstyrelsens förslag.

växande ungskog af barrträd sköflad eller förödd af jordens egare eller innehafvare eller, med hans lof och minne, af annan, då ege Kongl. Maj:ts befallningshafvande vid verkande vite förbjuda, att skogen å ifrågavarande hemmans eller egendoms till skog eller beteshage häfdade mark tills vidare anlitas för annat än husbehof.

Mom. 2. Såsom ungskog räknas inom södra och mellersta delarne af landet sådan skog, som ej uppnått 40 års ålder, inom Kopparbergs län och Gestriklands fögderi af Gefleborgs län skog af mindre än 50 år, inom öfriga delar af sistnämnda län skog understigande 60 år samt inom Västernorrlands och Jemtlands län skog, som är yngre än 70 år.

§ 2.

Såsom sköflande eller förödande af ungskog är ej att anse, der afverkning eger rum till följd af föreläggande vid laga skifte eller af annat tvång eller i enlighet med skogshushållningsplan, som blifvit af skogstjensteman upprättad, eller å inhägnad och till beteshage häfdad mark för betets befordrande eller ock å annan utmark för skogsvårdens främjande genom hjälpvallring eller hyggesrensning.

Ändringsförslag.

nadstomt eller för annat likartadt ändamål.

§ 2.

Varder till skogsbörd egnad mark för annat ändamål, än i § 1 säges, af jordens egare eller innehafvare eller, med hans lof och minne, af annan så afverkad, att skogens naturliga återväxt omöjliggöres eller äfventyras, och sker det icke till följd af föreläggande vid laga skifte eller af annat tvång eller i enlighet med skogshushållningsplan, som blifvit af skogstjensteman godkänd, eger Konungens befallningshafvande att vid verkande vite dels förbjuda, att skogen å ifrågavarande hemmans eller egendoms till skog eller beteshage häfdade mark tillsvidare anlitas för annat

Domänstyrelsens förslag.

Ändringsförslag.

än husbehof, och dels föreskrifva sådd, plantering eller andra ändamålsenliga åtgärder för beredande af återväxt.

§ 3.

Visar egare eller innehafvare af skog, hvilken enligt § 1 blifvit under förbud stäld, att å den afbrukade marken erhållits återväxt eller att de orsaker, som föranledt förbudet, ej längre förefinnas, varde det stadgade förbudet af Kongl. Maj:ts befallningshafvande återkalladt; dock åligge egaren eller innehafvaren af skogen att fortfarande egna återväxten nödig vård, vid äfventyr att förbudet eljest förnyas.

§ 4.

Mom. 1. Kommunalnämnd hålle uppsigt å skogens vård och skötsel inom kommunen. Enahanda uppsigt åligge kronobetjente, hvar och en för sitt tjänstgöringsområde. Finner kommunalnämnd eller kronobetjening förödelse af ungskog vara för handen eller att hvad i § 3 stadgas rörande återväxts vård icke behörigen iakttages, göre derom anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande.

Mom. 2. Sker sådan anmälan eller förekommer eljest anledning till vidtagande af åtgärd, som i § 1 eller

§ 3.

Visar egare eller innehafvare af skog, hvilken enligt § 2 blifvit under förbud stäld, att ändamålsenliga åtgärder för skogens återväxt blifvit vidtagna å den afbrukade marken, eller att de orsaker, som föranledt förbudet, icke vidare förefinnas, varde förbudet af Konungens befallningshafvande återkalladt; dock åligger egaren eller innehafvaren att å skogens återväxt fortfarande egna den vård, som för ändamålet är nödig, vid äfventyr att förbudet eljest förnyas.

§ 4.

1. Kommunalnämnd hålle uppsigt å skogens vård och skötsel inom kommunen. Finner kommunalnämnd skogsförödelse vara för handen, såsom i § 2 sagdt är, eller att å skog, som varit stäld under förbud, ej eignas i § 3 föreskrifven vård, göre derom anmälan hos Konungens befallningshafvande.

2. Sker sådan anmälan eller varder af kronofogde eller länsman hos Konungens befallningshafvande an-

Domänstyrelsens förslag:

§ 3 föreskrifven är, då skall Kongl. Maj:ts befallningshafvande låta genom vederbörande skogstjensteman och två gode män förhållandet på stället undersöka och infordra egarens eller innehafvarens af skogen förklaring och meddele derefter sitt beslut, Kongl. Maj:ts befallningshafvande dock öppet, derest omständigheterna anses böra dertill föranleda, att, sedan undersökningsinstrumentet inkommit, innan slutligt utslag meddelas, tills vidare vid vite förbjuda skogsafverkning annat än till husbehof å ifrågakomna egendom.

Mom. 3. Kostnaden för sådan undersökning skall, då skogen, på sätt i denna lag sägs, varder under förbud stäld, godtgöras af den, som finnes hafva gjort sig skyldig till skogsförödelsen, men eljest, äfvensom der tillgång hos denne saknas, af landstings medel utgå.

§ 5.

Mom. 1. De gode män, hvilka hafva att jemte vederbörande skogstjensteman verkställa den i § 4 föreskrifna undersökning, utses af landstinget, två för hvarje länsmansdistrikt. Desse gode män väljas för två år, och böra vid undersökning två ojäfviga gode män tillstädesvara, helst de, som blifvit utsedda för det distrikt, der undersökning skall ske.

Ändringsförslag:

mältdt, att anledning förekommer till vidtagande af åtgärd, som i § 2 eller § 3 är föreskrifven, då skall Konungens befallningshafvande låta genom skogstjensteman och två gode män förhållandet på stället undersöka. Infordre ock egarens eller innehafvarens af skogen förklaring samt meddele derefter sitt beslut, Konungens befallningshafvande dock öbetaget att, derest omständigheterna dertill föranleda, sedan undersökningsinstrumentet inkommit, innan slutligt utslag meddelas, tills vidare vid vite förbjuda skogsafverkning annat än till husbehof å ifrågakomna egendom.

3. Kostnaden för sådan undersökning skall, då skogen, på sätt i denna lag sägs, varder under förbud stäld, godtgöras af den, som finnes hafva gjort sig skyldig till skogsförödelse, men eljest, äfvensom der tillgång hos denne saknas, utgå af allmänna medel.

§ 5.

1. De gode män, hvilka hafva att jemte skogstjensteman verkställa den i § 4 föreskrifna undersökning, utses af landstinget, två för hvarje länsmansdistrikt. Desse gode män väljas för två år, och böra vid undersökning två ojäfvige gode män tillstädesvara, helst de, som blifvit utsedde för det distrikt, der undersökning skall ske.

Domänstyrelsens förslag:

Mom. 2. Under förrättning samt resa dit och derifrån njute gode männen ersättning för underhåll och skjuts, såsom för gode män vid landtmäteriförrättning är stadgadt.

§ 6.

Den som icke åtnöjes med Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut i de mål, hvarom häröfvan sägs, ege att föra klagan i den ordning som för fullföljd af talan i ekonomimål i allmänhet är stadgadt; dock lände beslutet till efterrättelse, intill dess att högre myndighet annorlunda förordnat.

Ändringsförslag:

2. Under förrättning samt resa till och från förrättningsstället njuta gode männen ersättning för underhåll och skjuts, såsom för gode män vid landtmäteriförrättningar är stadgadt.

§ 6.

Den, som icke åtnöjes med Konungens befallningshafvandes beslut i de mål, hvarom här ofvan sägs, eger att deröfver föra klagan i den ordning, som för fullföljd af talan i ekonomimål i allmänhet är stadgad; dock lände beslutet till efterrättelse, intill dess att högre myndighet annorlunda förordnat.

§ 7.

Denna lag, som träder i kraft den 1 januari 1896, gäller icke för statens eller andra allmänna skogar, om hvilka särskildt är stadgadt, och ej heller för enskildes skogar inom de norrländska länen, Kopparbergs län och Gotlands län.

Den sålunda föreslagna lagen torde kunna antagas blifva lämplig för de mellersta och södra delarne af riket, i hvilka jordbruk och ej skogsbruk är hufvudnäring, men synes ej böra utsträckas till att gälla för Norrland och Dalarne, helst som Jemtlands läns landsting i underdånig framställning, som ännu ej blifvit af Kongl. Maj:t pröfvad, anhållit om stiftande af en särskild skogslag, i hufvudsak anslutande sig till 1888 års skogslag för Vesterbottens och Norrbottens län och afsedd att gälla antingen för Gefleborgs, Vesternorrlands och Jemtlands län gemensamt eller ock för sistnämnda län ensamt. Den fullständiga utredning, som finnes i

den norrländska skogskomiténs den 21 december 1870 afgifna underdåniga betänkande med förslag till skogordning för alla de norrländska länen, föranleder också till antagande att, om och i den mån lagstiftning för skogsvården inom dessa län finnes vara nödvändig, densamma bör grundas på bestämmelser, som svårigen kunna anses tillämpliga för sydligare belägna orter. Skogsförhållandena inom Kopparbergs län äro, enligt hvad äfven den norrländska skogskomitén antagit, likartade med dem i Norrland. För Särna socken med Idre kapellag, utgörande den nordligaste delen af Kopparbergs län, är genom kongl. brefvet den 27 juni 1879 angående storskifte och afvittring särskildt stadgadt om inskränkning i jordegares dispositionsrätt öfver skogen. Inom nämnda och flere andra socknar i Kopparbergs län äro vid afvittringen betydande kommunalskogar bildade, på sätt som äfven skett inom åtskilliga socknar i Norrbottens län.

Öfriga af mig ifrågasatta ändringar dels i motionärens och dels i domänstyrelsens förslag torde ej behöfva omständligt motiveras. Icke allenast den af motionären föreslagna minimidimensionen af 16 centimeter i genomskärning på ett afstånd af 4,5 meter från marken, hvilken dimension skulle beteckna gränsen mellan ungskog och mogen skog, utan äfven den af domänstyrelsen i enahanda syfte antagna åldersgränsen, 40 år för mellersta och södra delarne af riket, anser jag kunna med fördel utlemnas, såsom utgörande föga lämpliga, mången gång vilseledande och i allt fall icke nödvändiga bestämmelser i en lag för mellersta och södra delarne af riket. Att, såsom motionären föreslagit, inrätta en särskild skogsstyrelse inom hvarje län, hvilken styrelse skulle hafva till uppgift att »befordra skogskultur och skogens återväxt», synes också vara öfverflödigt, åtminstone ifall, såsom domänstyrelsens förslag i likhet med gotlandslagen innehåller, sakkunnig man skall med biträde af gode män förrätta de undersökningar lagen föreskrifver. Den undersökningskostnad, som i vissa fall både enligt domänstyrelsens förslag och enligt gotlandslagen skall gäldas af *landstingsmedel* och, enligt herr Johnssons förslag, af »*länets skogskassa*», anser jag böra utgå af *statsmedel*. För Gotlands läns landsting hafva sådana kostnader under tiden från och med 1870 till och med 1894 intet år uppgått till 400 kronor och i medeltal för hvarje år utgjort endast 118 kronor 96 öre, hvadan det ej synes vara att befara, att tillämpningen af en med gotlandslagen jemförlig lag för mellersta och södra delarne af fastlandet skall kunna medföra för statsverket betungande utgifter, helst som kronan bör erhålla andel i ådömda viten.

Angående den gotländska författningens tillämpning åberopas för öfrigt följande från länsstyrelsen inkomna uppgift å handlagda mål angående skogsförödelse.

1870—1875	anmälda	56;	skogsförbud	i	35;	ej vidare åtgärd	21.
1876—1880	»	25	»	»	10	»	15.
1881—1885	»	14	»	»	6	»	8.
1886—1890	»	15	»	»	12	»	3.
1891—1894	»	8	»	»	4	»	4.

Summa anmälda 118; skogsförbud i 67; ej vidare åtgärd 51.

Det torde få anses uppenbart, att en lag, som går ut på att förekomma skogsförödelse och förbättra skogsvården, ej blott genom stadgande af förbud mot afverkning till afsalu, utan derjemte genom bestämda föreskrifter om beredande af återväxt, skall medföra *åtminstone* samma fördelar, som den i sistberörda hänseende mindre fullständiga gotlandslagen onekligen tillskyndat Gotland, såsom att den allmänna meningen utvecklas derhän, att den stämplar skogsförödelse som en förbrytelse mot samhället; att befolkningen allt mer och mer söker ordna sin saluafverkning så, att lagöfverträdelse med deraf följande äfventyr, förbud och undersökningskostnader må undvikas; och att man i sådant syfte vänjer sig att rådfråga skogstjenstemännen, hvilka till följd deraf vinna ökadt förtroende hos allmänheten och derigenom lättare komma i tillfälle att bidra till förbättrande af den enskilda skogsvården. Att den gotländska skogslagstiftningen verkat välgörande, framgår äfven af minskningen i antalet hos länsstyrelsen gjorda anmälningar, på grund af hvilka meddelats skogsförbud. Detta antal, som under åren 1870—1875 utgjort tillsammans *trettiofem*, eller i årligt medeltal nära *sex*, har efter hand nedgått och under åren 1891—1894 varit sammanräknadt endast *fyra* eller i medeltal för hvarje år *ett*.

På de skäl jag nu anfört och med stöd af domänstyrelsens ofvan åberopade utlåtande af den 18 sistlidne februari anser jag utskottet hafva bort tillstyrka Riksdagen att bifalla herr Johnssons motion n:o 128 med de af mig föreslagna ändringar;

af herrar *J. Anderson, P. Andersson, Erickson* och *E. Svensson*, hvilka anfört:

»Enär, enligt vår uppfattning, lagstadganden om en förbättrad skogsvård inom landet i allmänhet äro behöfliga och således lagstiftningen häråt bör egna sin uppmärksamhet, hafva vi, som dock ansett, att en lika lagstiftning för de landsdelar, hvilka ännu äro i saknad af dylika lagstadganden, icke är lämplig, utan att lagstiftningen måhända för olika delar af landet bör ordnas efter de der inom rådande särskilda förhållandena, icke kunnat biträda utskottets förslag om afstyrkande af herr Hammar-

skjöldes m. fl. motion, utan med anledning af densamma yrkat aflåtande af en skrifvelse till Kongl. Maj:t i den rigtning här antydts»;

af herr *Kardell*, som anført:

»Då frågan om införande af lagbestämmelser i syfte att få en förbättrad skogsvård i vårt land till stånd för närvarande står på dagordningen och dess snara lösning är af verkligt behof påkallad, har jag icke kunnat biträda utskottets hemställan om rent afslag på de i ämnet väckta motionerna, utan yrkat, att utskottet måtte med anledning af herr *Hammarskjöldes* m. fl. motion hemställa,

att Riksdagen må i skrifvelse till Konungen anhålla, att Konungen måtte låta utarbета och till Riksdagen inkomma med förslag till skogslagstiftning för de delar af vårt land, der sådan ännu icke kommit till stånd.»

Herr *von Krusenstjerna* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i behandlingen af de motioner, om hvilka är fråga i punkterna 1 och 2 i utskottets hemställan, hvarjemte herr *Bruzelius* anmält, att han icke deltagit i handläggningen af ifrågavarande ärende.